NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
VERICA TRSTENJAK
prednesené 7. júna 2007 [1]

I — Úvod

1. Commissione tributaria regionale di Genova (Taliansko) sa obracia na Súdny dvor s otázkou uplatniteľnosti článkov 216 a 220 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva [2] v prípade, ak je tovar Spoločenstva najprv vyvezený v režime aktívneho zošľachťovacieho styku do tretej krajiny, s ktorou je uzatvorená dohoda obsahujúca klauzulu o nevrátení cla.

2. Spor vo veci samej sa týka výzvy colnej správy v Janove zaslanej spoločnosti Agrover na zaplatenie cla v súvislosti s operáciami v režime aktívneho zošľachťovacieho styku, predchádzajúceho vývozu bielenej ryže pôvodom zo Spoločenstva do Maďarska, krajiny, ktorá v danom čase bola prepojená s Európskym Spoločenstvom a jeho členskými štátmi dohodou zahŕňajúcou klauzulu o nevrátení cla, a následného vývozu ekvivalentného množstva lúpanej ryže s oslobodením od cla do Thajska.

II — Právny rámec

A — *CKS* [3]

3. Podľa článku 114:

„1. Bez toho, aby tým bol dotknutý článok 115, režim aktívny zošľachťovací styk umožňuje, aby pre účely jednej alebo niekoľkých

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „CKS“.

3 — Neskoršie zmeny a doplnenia colného kódexu sa netýkajú citovaných častí.

spracovateľských operácií na colnom území spoločenstva bol použitý:

a) tovar, ktorý nie je tovarom spoločenstva a ktorý má byť spätne vyvezený z colného územia spoločenstva vo forme zošľachtených výrobkov bez toho, aby podliehal dovoznému clu alebo obchodno-politickým opatreniam;

b) tovar prepustený do volného obehu s vrátením alebo odpustením dovozného cla, ktorému tento tovar podlieha, ak je vyvezený z colného územia spoločenstva vo forme zušľachtených výrobkov.

2. Nasledujúcimi výrazmi sa rozumie:

a) podmienečný systém: aktívny zošľachťovací styk podľa odseku 1 písmeno a);

b) systém vrátenia: aktívny zošľachťovací styk podľa odseku 1 písmeno b);

c) spracovateľské operácie:

— prepracovanie tovaru vrátane jeho montáže, zostavenia alebo prispôsobenia inému tovaru,

— spracovanie tovaru,

— oprava tovaru vrátane jeho obnovy a nastavenia

a

— použitie určitého tovaru určeného v súlade s postupom výboru, ktorý nie je obsiahnutý v zošľachtených výrobkoch, avšak umožňuje alebo uľahčuje ich výrobu, a to aj vtedy, ak sa pri spracovávaní celkom alebo čiastočne spotrebuje;

d) zošľachtené výrobky: všetky výrobky, ktoré sú výsledkom spracovateľských operácií;

e) náhradný tovar: tovar spoločenstva, ktorý bol použitý pri výrobe zošľachtených výrobkov namiesto dovážaného tovaru;

f) výťažnosť: množstvo alebo percentuálny podiel zošľachtených výrobkov získaných z prepracovania daného množstva dovážaného tovaru.“

4. Článok 115 stanovuje:

„1. Ak sú splnené podmienky ustanovené v odseku 2 a s prihliadnutím na odsek 4, colné orgány povolia, aby:

a) zošľachtené výrobky boli získané z náhradného tovaru;

b) zošľachtené výrobky získané z náhradného tovaru boli vyvezené zo spoločenstva pred dovozom dovážaného tovaru.

2. Náhradný tovar musí byť rovnakej kvality a rovnakých vlastností ako dovážaný tovar. Vo zvláštnych prípadoch stanovených v súlade s postupom výboru môže byť povolené, aby náhradný tovar dosiahol vyššieho stupňa spracovania ako dovážaný tovar.

3. Ak sa postupuje podľa odseku 1, dovážaný tovar sa na colné účely posudzuje ako náhradný tovar a náhradný tovar ako dovážaný tovar…“

5. Článok 216 stanovuje:

„1. Ak vyplýva zo zmlúv uzavretých medzi spoločenstvom a určitými tretími krajinami, že pri dovoze do týchto krajín bude priznané zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie pre tovar, ktorý v zmysle týchto zmlúv pochádza

zo spoločenstva za podmienky, že tento bol získaný v režime aktívny zošľachťovací styk, tovar, ktorý nie je tovarom spoločenstva a ktorý je obsiahnutý v uvedenom pôvodnom tovare podlieha zaplateniu dovozného cla, colný dlh vzniká vydaním dokumentov potrebných na priznanie zvýhodneného sadzobného zaobchádzania v týchto tretích krajinách.

2. Za okamih vzniku takéhoto colného dlhu sa považuje okamih, kedy colné orgány prijali vývozné vyhlásenie vzťahujúce sa na daný tovar.

3. Dlžníkom je deklarant. V prípade nepriameho zastúpenia je dlžníkom taktiež osoba, na ktorej účet sa colné vyhlásenie predkladá.

4. Suma dovozného cla zodpovedajúca tomuto colnému dlhu sa vymeria za rovnakých podmienok ako v prípade colného dlhu, ktorý by vznikol ak by v rovnakom okamihu bolo prijaté vyhlásenie s návrhom na prepustenie daného tovaru do voľného obehu s cieľom ukončenia režimu aktívny zošľachťovací styk.“

6. Článok 220 stanovuje:

„…

2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 217, odsek 1, druhý a tretí pododsek sa dodatočné zapísanie do účtovnej evidencie nevykoná, pokiaľ:

…

b) sa suma cla dlžná podľa zákona nezapísala do účtovných dokladov v dôsledku chyby na strane colných orgánov, ktorú osoba zodpovedná za zaplatenie cla nemohla zistiť, pričom na svojej strane konala v dobrej viere a dodržala všetky ustanovenia vyplývajúce z platných právnych predpisov týkajúcich colného vyhlásenia…“

B — *Dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Maďarskou republikou na strane druhej [neoficiálny preklad]*[4]

7. Podľa článku 1 „týmto sa zakladá pridruženie medzi Spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Maďarskou republikou na strane druhej“ [*neoficiálny preklad*].

C — *Rozhodnutie Asociačnej rady č. 3/96 medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Maďarskou republikou na strane druhej*[5] *[neoficiálny preklad]*

8. Článok 15 nazvaný „Zákaz vrátenia cla alebo oslobodenia od cla“ stanovuje:

„1. a) Nepôvodné materiály použité na výrobu výrobkov s pôvodom v Spoločenstve, v Maďarsku alebo v jednej z ostatných krajín uvedených v článku 4, na ktoré je vydaný alebo vystavený dôkaz o pôvode v súlade s ustanoveniami hlavy V, nepodliehajú v Spoločenstve alebo v Maďarsku vráteniu cla alebo oslobodeniu od cla akéhokoľvek druhu…“ [*neoficiálny preklad*]

III — Spor vo veci samej a návrh na začatie prejudiciálneho konania

9. V roku 2001 po povolení aktívneho zošľachťovacieho styku vydaného colnou správou v Novare spoločnosť Agrover so sídlom vo Vercelli (Taliansko) vyviezla do Maďarska, krajiny, ktorá v danom čase bola prepojená s Európskym Spoločenstvom a jeho členskými štátmi dohodou zahŕňajúcou klauzulu o nevrátení cla, v rámci troch operácií bielenú ryžu s pôvodom zo Spoločenstva a následne doviezla z Thajska ekvivalentné množstvo lúpanej ryže oslobodenej od cla.

10. Dňa 26. januára 2004 colná správa v Janove, podľa ktorej sa uskutočnili tri vývozy na účel náhrady, zaslala tri opravné rozhodnutia o vymeraní cla na celkovú sumu 73 767,88 eur. Colná správa v Janove

4 — Ú. v. ES L 347, 1993, s. 2.

5 — Rozhodnutie z 28. decembra 1996 (Ú. v. ES L 92, 1997, s. 1).

rozhodla, že uvedené dovozy podliehajú clu z toho dôvodu, že tieto colné operácie nemožno považovať za aktívny zošľachťovací styk v zmysle článkov 114 a 115 CKS, pretože sa náhradné dovozy netýkali tovaru pochádzajúceho z krajiny, ktorá má uzatvorenú dohodu so Spoločenstvom.

11. Spoločnosť Agrover podala proti týmto rozhodnutiam žalobu. Commissione tributaria provinciale di Genova túto žalobu 2. júla 2004 zamietla. Agrover sa proti tomuto rozhodnutiu odvolala na Commissione tributaria regionale di Genova, ktorá považovala za potrebné položiť Súdnemu dvoru tieto dve prejudiciálne otázky:

„1. Môže sa článok 216 [CKS] uplatniť v prípade, keď sa na tovar Spoločenstva (ryžu), ktorý bol najprv vyvezený v režime aktívneho zošľachťovacieho styku s potvrdením EUR1 do tretej krajiny (s ktorou je uzatvorená dohoda obsahujúca zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie), uplatňuje dovozné clo od okamihu následného opätovného náhradného dovozu toho istého (rovnocenného) tovaru z tretej krajiny, ktorá nemá uzatvorenú dohodu so Spoločenstvom?

2. V prípade, že nebolo vybraté clo podľa článku 216 [CKS] v súvislosti s náhradným dovozom, môže colná správa toto clo následne požadovať alebo sa naopak naplnia podmienky oslobodenia podľa článku 220 tohto kódexu?“

IV — Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

A — *O prvej otázke*

12. Spoločnosť Agrover navrhuje Súdnemu dvoru odpovedať na otázku tak, že článok 216 CKS sa neuplatní na operácie aktívneho zošľachťovacieho styku, ktoré spoločnosť uskutočnila, pretože tento článok sa týka výlučne tovaru nepochádzajúceho zo Spoločenstva „obsiahnutého“ v tovare pochádzajúcom zo Spoločenstva určenom na vývoz, zatiaľ čo v prípade ryže, ktorú Agrover predčasne vyviezla, nedošlo k takémuto spracovaniu. Tento výklad potvrdzuje aj článok 15 rozhodnutia č. 3/96, ktorý stanovuje zákaz vrátenia cla medzi Spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Maďarskou republikou na strane druhej len pre nepôvodné materiály použité na výrobu výrobkov s pôvodom v Spoločenstve. Okrem toho vo veci samej by uplatnenie článku 216

CKS spôsobilo vývozcovi stratu asi 210 eur na tonu ryže.

13. Talianska vláda navrhuje Súdnemu dvoru odpovedať na otázku tak, že colný režim „aktívneho zošľachťovacieho styku“ upravený v článkoch 114, 115 a 216 CKS sa vzťahuje na každú colnú operáciu, ktorá spĺňa zákonné podmienky, a hospodársky subjekt nemôže požadovať rozšírenie týchto výhod na neskoršiu operáciu náhradného opätovného dovozu toho istého tovaru pochádzajúceho z tretej krajiny, ktorá neuzatvorila dohodu so Spoločenstvom. Talianska vláda uvádza, že pochybnosti vyplývajúce z výkladu nepresnej formulácie článku 216 CKS z hľadiska jeho uplatnenia na spor, o ktorý ide vo veci samej, boli odstránené dokumentom TAXUD/724/2003 z 20. marca 2003, ktorý vypracovali služby Komisie a ktorý, potvrdzujúc nejednoznačnosť sporného ustanovenia, stanovil, že v každom prípade, keď sa uskutoční operácia aktívneho zošľachťovacieho styku ryže s predchádzajúcim vývozom s vydaním potvrdenia EUR.1, musí byť clo vybrané pri opätovnom dovoze tovaru nepochádzajúceho zo Spoločenstva. Je tomu tak preto, že podľa tohto dokumentu „napriek jeho kontextu [článok 216 CKS nie je] ani ustanovením o pôvode, ani ustanovením o aktívnom zošľachťovacom styku, ale ustanovením vzťahujúcim sa na colnú povinnosť. Povedané inými slovami, právnym základom eventuálneho vybratia cla je článok 216 CKS a nie ‚pravidlo o nevrátení cla‘ definované v protokole o pôvode“. Poskytnutie oslobodenia od cla aj na tovar dovezený ako náhrada by viedlo k nadmernej kumulácii výhod v rámci tej istej operácie. Hospodársky subjekt si musí vybrať buď výhodu oslobodenia v okamihu vývozu vďaka vydaniu potvrdenia EUR.1, alebo výhodu oslobodenia od cla v okamihu náhradného dovozu.

14. Komisia za seba navrhuje, aby Súdny dvor odpovedal tak, že článok 216 CKS sa nemôže uplatniť na prípad „klasického“ aktívneho zošľachťovacieho styku, v ktorom dovoz predchádza vývozu. Článok 216 CKS sa týka tovaru pochádzajúceho zo Spoločenstva a získaného v colnom režime aktívneho zošľachťovacieho styku. Článok 115 ods. 3 CKS teda má za následok, že transakcia vo veci samej nemôže byť považovaná za vývoz tovaru do tretej krajiny, s ktorou nie je uzatvorená dohoda o preferenčných sadzbách. Článok 216 ods. 2 CKS, podľa ktorého colný dlh vzniká v okamihu, keď colné orgány prijali vývozné colné vyhlásenie vzťahujúce sa na tovar, ktorý bol najprv spracovaný v režime „klasického“ aktívneho zošľachťovacieho styku, je nezlučiteľný s colným režimom aktívneho zošľachťovacieho styku vývoz/dovoz a s právnou domnienkou uvedenou v článku 115 ods. 3 CKS. Vzhľadom na túto právnu domnienku nesmú talianske orgány vystaviť potvrdenie EUR.1 na ryžu pochádzajúcu zo Spoločenstva, ktorá má byť vyvezená do Maďarska. Naopak, musia túto ryžu považovať za ryžu pochádzajúcu z Thajska, ktorá sa vyváža do Maďarska v colnom režime aktívneho zošľachťovacieho styku vývoz/dovoz.

B — *O druhej otázke*

15. Podľa Agroveru v prípade, že by Súdny dvor mal rozhodnúť tak, že článok 216 CKS je uplatniteľný na prejednávanú vec, mal by odpovedať, že Agrover nie je povinná zaplatiť clo, pretože sa uplatní aj článok 220 ods. 2 písm. b) CKS. Na jednej strane nemožno spochybniť dobrú vieru Agroveru, pretože colné orgány niekoľko rokov nevzniesli žiadnu námietku voči obdobným transakciám. Takáto pasivita teda odôvodňuje uplatnenie článku 220 ods. 2 písm. b) CKS[6]. Dokument Komisie TAXUD/724/2003 navyše zdôrazňuje neuplatniteľnosť článku 216 CKS na operácie aktívneho zošľachťovacieho styku, o ktoré ide vo veci samej. Napokon povolenie aktívneho zošľachťovacieho styku nijako neodkazuje na článok 216 CKS. Agrover sa domnieva, že colné orgány nemôžu bez zohľadnenia zásady legitímnej dôvery[7] teraz tvrdiť, že potvrdenia EUR.1 vydané pri vývoze bielenej ryže do Maďarska môžu viesť k uplatneniu vyššieho cla na náhradné dovozy thajskej ryže, pretože by to spôsobilo nenapraviteľnú ujmu žalobkyni a Agrover by už nemal možnosť previesť clo na nadobúdateľa opätovne dovezenej ryže.

16. Talianska vláda navrhuje odpovedať na otázku tak, že článok 220 ods. 2 písm. b) CKS sa neuplatní na tento prípad, lebo colné orgány sa nedopustili chyby ani v okamihu vývozu, ani v okamihu náhradného dovozu. Dodáva, že vydaním potvrdenia EUR.1 nedošlo k chybe, lebo vyvážaná ryža skutočne bola pôvodom z Talianska. To isté platí aj pre cezhraničnú prepravu tovaru, lebo prijatie colného vyhlásenia nie je z právneho hľadiska relevantné pre schválenie alebo povolenie jednotlivých zvolených spôsobov vykonávania a navyše nezahŕňa žiadnu predbežnú kontrolu zákonnosti operácie, ktorá sa zvyčajne uskutoční až následne z dôvodu urýchlenia priebehu colných operácií. Pokiaľ malo dôjsť k chybe, mohla ju Agrover odhaliť na základe svojej odbornej skúsenosti v oblasti preclievania a medzinárodného obchodu. Navyše práve Agrover by mala znášať ekonomické riziko súvisiace s jeho hospodárskou činnosťou a nemal by sa ukrývať za pojem dobrej viery, ktorý by mal

6 — Agrover odkazuje na rozsudok z 1. apríla 1993, Hewlett-Packard France, C-250/91, Zb. s. I-1819.

7 — Agrover odkazuje najmä na rozsudok zo 14. novembra 2002, Illumitrónica, C-251/00, Zb. s. I-10433.

byť judikatúrou Spoločenstva vždy vykladaný striktne [8].

17. Pokiaľ ide o Komisiu, tá navrhuje Súdnemu dvoru neodpovedať na druhú otázku vzhľadom na to, že vo veci samej neexistuje colný dlh v zmysle článku 216 CKS. Dodáva však, že Súdny dvor uznal právo colného dlžníka na to, že colná správa nemôže dodatočne vybrať dlžné clo, ak sú kumulatívne splnené nasledujúce tri podmienky: clo nebolo zaplatené v dôsledku chyby zo strany colných orgánov; musí ísť o takú chybu zo strany príslušných colných orgánov, ktorú osoba zodpovedná za zaplatenie konajúca v dobrej viere nemohla zistiť napriek svojej odbornej skúsenosti a preukázanej starostlivosti; osoba zodpovedná za zaplatenie musela dodržať všetky ustanovenia uvedené v platnej právnej úprave týkajúcej sa colného vyhlásenia [9]. V prípade sporov týkajúcich sa vybratia nezaplateného cla v súvislosti s vývozom ryže do Maďarska prináleží vnútroštátnemu súdu právne posúdiť skutočnosti z hľadiska výkladu článku 220 ods. 2 písm. b) CKS, ktorý sa špeciálne týka prípadov chýb pri vydávaní potvrdení, ktoré sú potrebné na získanie preferenčnej sadzby.

V — Posúdenie

A — *O prvej otázke*

18. Na úvod treba zdôrazniť, že aktuálny CKS má byť v blízkej dobe úplne a dôkladne prepracovaný [10]. Vo všeobecnosti sa návrh modernizovaného kódexu zameriava na „modernizáciu colného kódexu, racionalizáciu colných konaní a postupov a prijatie ustanovení o spoločných normách pre používanie informačných systémov“. Navyše sa významne dotkne pojmu aktívneho zošlach-

8 — Podľa talianskej vlády najmä stanovenie hraníc pre dodatočné platenie vývozného alebo dovozného cla v prípade, ak táto platba je oprávnená a zlučiteľná so zásadou legitímnej dôvery (pozri rozsudok Hewlett Packard France, už citovaný) a nevystavuje hospodársky subjekt ujmám prekračujúcim bežné obchodné riziko (rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. mája 2001, Kaufring a i./Komisia, T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, Zb. s. II-1337); na druhej strane na ochranu záujmu Spoločenstva na vybratí vlastných zdrojov sa konštatuje, že „okolnosť, že vývozca koná v dobrej viere, ho nezbavuje zodpovednosti zaplatiť colný dlh, ak je deklarantom dovážaného tovaru“ (rozsudok zo 17. júla 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, Zb. s. I-4209, bod 57, a pozri analogicky rozsudky z 11. decembra 1980, Ciro Acampora, 827/79, Zb. s. 3731, a zo 14. mája 1996, Faroe Seafood a i., C 153/94 a C 204/94, Zb. s. I-2465).

9 — Komisia odkazuje najmä na rozsudok z 19. októbra 2000, Sommer, C-15/99, Zb. s. I-8989, body 35 až 39.

10 — Žiadny dátum nebol presne stanovený. Aktuálny kódex má byť v platnosti minimálne do konca roka 2008 (LUX, M., a LARRIEU P.-J.: „La réforme du Code des douanes communautaire, tentative réussie de concilier progrès technique et simplification du droit?“, *Revue des affaires européennes*, 2005, s. 554).

ťovacieho styku v podobe, v akej existuje v súčasnosti [11].

19. V súčasnosti podľa článku 114 CKS colný režim aktívneho zošľachťovacieho styku [12] umožňuje využiť pozastavenie dovozného cla na tovar prepravovaný z tretích krajín do Spoločenstva za podmienky, že tovar bude prepracovaný a opätovne vyvezený mimo územia Spoločenstva. V tomto systéme ide o ten istý tovar, ktorý je dovezený, prepracovaný a opätovne vyvezený. CKS stanovuje aj systém nazývaný „ekvivalentné zošľachťovanie“: tovar môže byť pôvodom zo Spoločenstva za podmienky, že je ekvivalentný s tovarom, ktorý podnik vlastní (článok 115 ods. 3 CKS). Podľa CKS je napokon možné aj vyviezť tovar ešte pred dovozom tretieho tovaru: systém zvaný „predchádzajúci vývoz“ alebo „vývoz/dovoz“ (článok 115 ods. 1 písm. b) CKS) [13]. V predmetnom prípade chcela talianska spoločnosť Agrover využiť tieto dve možnosti, pretože vyviezla taliansku ryžu do Maďarska a potom doviezla ryžu pochádzajúcu z Thajska.

20. Okrem toho v čase uskutočnenia týchto operácií existovala medzi Maďarskom a Spoločenstvom preferenčná dohoda stanovujúca klauzulu nazývanú „klauzula o nevrátení cla“. Takáto klauzula stanovuje zákaz pozastavenia dovozného cla na tovar pochádzajúci z tretích krajín, ktorý je vyvezený do štátu, ktorý je zmluvnou stranou preferenčnej dohody. Cieľom takéhoto ustanovenia teda je posilniť bilaterálnu ekonomickú integráciu, lebo podporuje spracovanie výrobkov pochádzajúcich zo zmluvných štátov, tým obmedzuje použitie výrobkov z tretích krajín, ktoré nie sú signatármi dohody. S cieľom uľahčiť preukázanie pôvodu vyvážaného tovaru pri tomto type obchodu boli zavedené osobitné dokumenty, sprievodné osvedčenia nazývané aj potvr-

11 — Zámer opätovného vývozu nie je viac nevyhnutný. V dôsledku toho návrh nariadenia stanovuje, že „mal by sa colný režim oslobodenia pre aktívny zošľachťovací styk spojiť s prepracovaním pod colným dohľadom a režim vrátenia cla pre pasívny zošľachťovací styk by sa mal skončiť. Tento jeden colný režim aktívneho zošľachťovacieho styku by mal zahŕňať aj zničenie okrem prípadov, v ktorých sa zničenie vykonáva colnými orgánmi alebo pod ich dohľadom“ [návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES), ktorým sa stanovuje Colný kódex Spoločenstva, KOM(2005) 608 v konečnom znení, ďalej len „návrh modernizovaného kódexu“].

12 — Tovar prepustený do colného režimu aktívneho zošľachťovacieho styku môže byť použitý dvoma spôsobmi: systém zvaný „podmienečný“ (prepustenie tovaru nepochádzajúceho zo Spoločenstva na colné územie Spoločenstva s cieľom opätovného vývozu mimo územia Spoločenstva vo forme zošľachtených výrobkov bez toho, aby tento tovar podliehal dovoznému clu) a systém zvaný „vrátenie“ (prepustenie tovaru na colné územie Spoločenstva v režime voľného obehu s vrátením alebo odpustením dovozného cla, ak tento tovar je opätovne vyvezený mimo územia Spoločenstva vo forme zošľachtených výrobkov). Pozri BERR, C. J., a TRÉMEAU H.: *Le droit douanier*, Économica, 7. vydanie, Paríž, 2006, s. 327. Pozri tiež najmä LYONS, T.: *EC Customs Law*, Oxford University Press, s. 345 a nasl., Oxford, 2001; PALACCHINO, T.: Perfezionamento attivo, in *Il diritto tributario comunitario*, Il Sole 24 ORE, Miláno, 2004, s. 321 — 341; LUX, M.: *Guide to Community Customs Legislation*, Bruylant, Brusel, 2002, s. 365 a nasl., a od toho istého autora *Das Zollrecht der EG, ein Lehr- und Übungsbuch sowie Nachschlagewerk für Praktiker*, Kolín, 1. vydanie, 2003, s. 287 a nasl.

13 — M. ReymÃo (Aperfeiçoamento activo, in *Direito aduaneiro das Comunidades Europeias na perspectiva da União Europa*, Braga, 1992, s. 164) uvádza, že spôsob predchádzajúceho vývozu „vývoz/dovoz“ umožňuje vývoz zošľachtených výrobkov získaných z ekvivalentného tovaru pred uskutočnením dovozu tovarov nepochádzajúceho zo Spoločenstva. Je jasné, že túto výhodu možno uplatniť len na tovar prepustený do colného režimu aktívneho zošľachťovacieho styku s náhradou ekvivalentným tovarom — nemôže teda dôjsť k predchádzajúcemu vývozu bez náhrady ekvivalentným tovarom. Pozri tiež GARCÍA GALLEGO, J.: El régimen de perfeccionamiento activo como medida de fomento a la exportación, in *Cuadernos Europeos de Deusto*, Bilbao, 1991, s. 103; FORASTER SERRA, M.: Regulacion legal del trafico de perfeccionamieto activo, in *Revista juridica espagñola La Ley, Distribuciones de la Ley*, Madrid, 1988, s. 929, a LUX, M.: *Das Zollrecht der EG, ein Lehr- und Übungsbuch sowie Nachschlagewerk für Praktiker*, už citované, s. 288.

denia „EUR1“ [14]. Zdá sa, že jednotliví účastníci konania považujú za veľmi významnú skutočnosť, že talianska colná správa vydala Agrover toto potvrdenie pre ryžu, ktorá bola vyvezená do Maďarska. Táto skutočnosť nie je veľmi dôležitá; len dokazuje, že Agrover so zámerom vyviezť ryžu do Maďarska v rámci preferenčného režimu požiadala o tento dokument na talianskych colných úradoch, ktoré jej ho vydali.

21. Cieľ aktívneho zošľachťovacieho styku je odlišný od cieľa pravidla o nevrátení cla, pretože formou poskytnutia oslobodenia od cla tovaru pochádzajúcemu z tretích krajín, ktorý je dovezený do Spoločenstva, má zabezpečiť lepšie konkurenčné postavenie tovaru z tretích krajín prepracovaného v Spoločenstve a opätovne vyvezeného [15], alebo podľa vyjadrenia Súdneho dvora „neznevýhodňovať na medzinárodnom trhu podniky zo Spoločenstva, ktoré používajú tovar z tretích krajín na výrobu výrobkov určených na vývoz, poskytnutím rovnakých podmienok pre tento tovar ako podnikom mimo územia Spoločenstva“ [16].

22. Medzi týmito dvoma cieľmi našiel riešenie práve článok 216 CKS tým spôsobom, že tovary dovezené v colnom režime aktívneho zošľachťovacieho styku musia podliehať dovoznému clu, pokiaľ sú vyvezené v rámci zvýhodneného sadzobného zaobchádzania. Článok 216 CKS sa teda týka osobitne len klasického prípadu dovozu, ktorý predchádza vývozu (systém „dovoz/vývoz“) ako tvrdí Agrover a Komisia.

23. Napriek tomu sa domnievam, že existencia právnej domnienky systému rovnocennej náhrady uvedená v článku 115 ods. 3, podľa ktorej sa so zošľachťovaným výrobkom zaobchádza ako s tretím tovarom a s dovážaným výrobkom ako s tovarom Spoločenstva, treba súčasne uplatniť aj článok 216

14 — Dohoda o Európskom hospodárskom priestore — Protokol 4 sa týka pravidiel o pôvode (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 54; Mim. vyd. 11/052, s. 3). „Sprievodné osvedčenie EUR.1 vydávajú colné orgány vyvážajúcej krajiny na základe písomnej žiadosti podanej vývozcom alebo na zodpovednosť vývozcu jeho oprávneným zástupcom“ (článok 17 ods. 1). „Colné orgány, ktoré vydávajú sprievodné osvedčenia EUR.1, prijímajú všetky opatrenia potrebné na overenie štatútu pôvodu výrobkov“ (článok 17 ods. 5).

15 — „Colné mechanizmy týkajúce sa colného režimu aktívneho zošľachťovacieho styku boli vytvorené ako zábrany v záujme ochrany zahraničného tovaru určeného na opätovný vývoz po priemyselnom spracovaní na území členských štátov. Prepustenie tohto tovaru do colného režimu povoľujúceho jeho dovoz s oslobodením od dovozného cla, ktorému by bežne podliehal, ak by bol uvedený na vnútorný trh, môže len prispieť k podpore vývozných aktivít Spoločenstva tým, že mu umožňuje obstáť na svetových trhoch vďaka výhodnejším podmienkam hospodárskej súťaže“ (BERR, C. J., a TRÉMEAU, H., už citované, s. 327). Pozri tiež REYMÃO, M. (už citované, s. 155), ktorý uvádza, že súčasný colný režim aktívneho zošľachťovacieho styku nie je iba colným režimom s podmienečným oslobodením od cla, ale viac colným režimom s ekonomickým cieľom. Vzhľadom na to je jeho základným cieľom podporovať určité ekonomické aktivity podporovaním vývozov zo strany podnikov Spoločenstva. Pozri tiež PALACCHINO, T.: už citované, s. 322, a GARCÍA GALLEGO, už citované, s. 91.

16 — Rozsudok z 29. júna 1995, Temic Telefunken microelectronic, C-437/93, Zb. s. I 1687, bod 18, v rámci sporu týkajúceho sa uplatnenia colného režimu prepracovania pod colným dohľadom na drahé kovy obsiahnuté v chybných integrovaných obvodoch v rámci operácie aktívneho zošľachťovacieho styku.

CKS v prípade, že vývoz predchádza dovozu (systém „vývoz/dovoz“) [17].

24. Takýto výklad článku 216 CKS vyzerá byť v súlade s ekonomickým cieľom ekonomického colného režimu. Takéto preskúmanie ekonomického cieľa je odôvodnené na jednej strane zložitosťou a nejasnou štylizáciou tohto článku, ako to uviedli všetci účastníci konania. Na druhej strane právna analýza pojmov z colnej oblasti predpokladá zohľadnenie ich ekonomických dopadov [18].

25. Ak by sa článok 216 CKS neuplatnil na také prípady, keď vývoz predchádza dovozu a výrobky sú vyvezené do krajiny, s ktorou neexistuje preferenčná dohoda stanovujúca klauzulu o nevrátení, držiteľ povolenia na aktívny zošľachťovací styk by neplatil clo ani pri dovoze, pretože práve to je cieľom tohto systému, a neplatil by ani pri predchádzajúcom vývoze na základe klauzuly o nevrátení cla.

26. Výbor pre colný kódex, rovnako ako malá skupina autorov zaoberajúcich sa touto témou [19], v dokumente TAXUD, na ktorý sa odvoláva talianska vláda, poukázal na nelogický charakter tejto situácie: „článok 216 kódexu bol zavedený samostatne so zámerom vyvodiť dôsledky z hľadiska colného dlhu, z ‚pravidla nevrátenia cla‘ obsiahnutého v niektorých preferenčných dohodách. Definovaním osobitnej situácie vedúcej k vzniku colného dlhu mal tento článok predovšetkým zabezpečiť dodržiavanie medzinárodných záväzkov zo strany Spoločenstva tým, že odňal vývozcovi/držiteľovi povolenia aktívneho zošľachťovacieho styku právo využiť tento postup (oslobodenie od cla uplatňovaného na dovážaný tovar), akonáhle existuje

17 — Okrem toho by za týchto podmienok v budúcnosti nemala byť spochybňovaná existencia colného dlhu, ktorý sa má uhradiť. Článok 216 CKS totiž má byť nahradený článkom 50. Článok 50 ods. 1 písm. b) návrhu modernizovaného kódexu sa výslovne týka prípadu, keď vývoz predchádza dovozu: „Článok 50
Osobitné ustanovenia týkajúce sa nepôvodného tovaru
1. Ak sa uplatňuje zákaz vrátenia alebo oslobodenia od cla na nepôvodný tovar použitý pri výrobe výrobkov, pre ktoré bol dôkaz o pôvode vydaný alebo vyhotovený v rámci preferenčnej dohody medzi Spoločenstvom a určitými krajinami alebo územiami mimo colného územia Spoločenstva, alebo so skupinami takýchto krajín alebo území, dovozný colný dlh vzhľadom na tieto výrobky vzniká:
a) prijatím oznámenia o spätnom vývoze týkajúceho sa daných výrobkov získaných v aktívnom zošľachťovacom styku;
b) prijatím vyhlásenia týkajúceho sa tovaru umiestneného v colnom režime aktívneho zošľachťovacieho styku v prípade predchádzajúceho vývozu daných spracovaných výrobkov“.

18 — „Ak začneme so skúmaním ekonomického colného režimu a usilujeme sa z neho vyvodiť základné zásady, tak úplne prirodzene narazíme na rozpor medzi ekonomickým poslaním sporného režimu a právnymi mechanizmami, ktoré definujú podmienky používania. Tento postup sa osobitnejšie vyžaduje [v rámci colného režimu aktívneho zošľachťovacieho styku], pretože viac ako v iných colných režimoch rozhodujú ekonomické faktory o orientácii, ktorú priradia uplatňovaným mechanizmom.“(BERR, C. J., a TRÉMEAU, H., už citované, 2006, s. 325).

19 — Pozri PRIESS, H.-J., a PETHKE, R.: The Pan-european Rules of Origin: the Beginning of a New Era in European Free Trade, *Common Market Law Review*, 34, 1997, s. 804: „Anti-duty drawback or exemption clauses constitute standard rules of free trade agreements. Their aim is to prevent a double advantage by using specific customs procedures, such as inward processing traffic to enter the preferential zone under exclusion or reduction of import duties, as well as preferential treatment after substantial transformation. Such duty drawback or exemption programmes would distort trade flows by attracting imports of third countries materials to the country applying such programmes“. Pozri tiež WITTE, P.: *Zollkodex Kommentar*, Beck, Mníchov, 2006, s. 389: „Ansonsten wäre es möglich, eine doppelte Zollvergünstigung zu erreichen: erstens bei der Einfuhr in das Produktionsland, zweitens bei der Einfuhr in das Land der Präferenzpartei. Deutlich wird dies im Rahmen einer aktiven Veredelung, bei der Waren ohne Zollbelastung eingeführt, nach Veredelung und Ursprungserwerb wieder ausgeführt werden und zum Präferenzzollsatz in einen Drittstaat eingeführt werden könnten (Drawback)“.

v príslušnej dohode ‚pravidlo nevrátenia cla' a uplatňuje sa na predmetné vyvážané výrobky. Bohužiaľ, formulácia obsiahnutá v článku 216 kódexu nevyjadruje presne rozsah a obsah pravidla o ‚nevrátení cla'…" [20].

27. Vo veci samej sa Komisia domnieva, že nie je viazaná týmto textom. Hoci skutočne text nie je záväzný [21], napriek tomu nie je úplne nepoužiteľný a zaslúži si pozornosť [22], a to o to viac, že tento výbor tvoria vynikajúci odborníci z tejto oblasti [23].

28. V dôsledku toho nemožno prijať tvrdenie Agrover, podľa ktorého jej uplatnenie článku 216 CKS spôsobilo stratu približne 210 eur na tonu ryže. Neuplatnenie článku 216 CKS na vec samú totiž viedlo k zisku 80 eur na tonu ryže (Agrover zaplatila za nelúpanú ryžu dovezenú z Thajska 210 eur za tonu a Agrover zaplatili 290 eur pri vývoze bielenej ryže do Maďarska [24]), zatiaľ čo v prípade uplatnenia článku 216 CKS by Agrover musela zaplatiť dovozné clo 210 eur na tonu nelúpanej ryže, čo predstavuje stratu 166 eur na tonu ryže. Takýto dôsledok pre hospodársky subjekt je síce poľutovaniahodný, je však v súlade s cieľom uprednostniť tovar Spoločenstva v porovnaní s dovozmi z tretích krajín. V takomto prípade by mal mať hospodársky subjekt záujem na tom, aby, ako ho vyzýva Výbor pre colný kódex v informačnom dokumente z 20. marca 2003, „si prednostne zvolil možnosť nevyužiť povolené oslobodenie na základe aktívneho zošľachťovacieho styku a zvýhodnil vývoz pôvodnej ryže v rámci preferenčnej dohody" [*neoficiálny preklad*]. V každom prípade Agrover musí zaplatiť clo, na ktorého zaplatenie v konečnom dôsledku mala osobitne dlhé lehoty vzhľadom na čas, ktorý potrebovali talianske orgány na pochopenie situácie.

29. Napokon, pokiaľ ide o upresnenie v prvej prejudiciálnej otázke, podľa ktorého neexistuje preferenčná dohoda s krajinou, z ktorej pochádzajú dovážané výrobky, treba zdôrazniť, že je to irelevantné, lebo ak mohli

20 — V tomto dokumente sa dospelo k záveru, že „súčasná formulácia článku 216 teda celkom nezodpovedá medzinárodnému kontextu po zmenách, ktoré nastali v predpisoch o preferenčnom pôvode v porovnaní s kontextom v čase prijatia kódexu. Treba ju teda primeraným spôsobom zmeniť, pričom služby Komisie už začali vypracovávať na tento účel návrhy".

21 — Komisia teda správne odkazuje na rozsudok *Súdneho dvora* z 11. mája 2006, Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, Zb. s. I-4285), ktorý v nadväznosti na návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Poiares Maduro 2. februára 2006 (body 22 až 35), uvádza v bode 33, že „závery výboru nie sú záväzné pre vnútroštátne colné orgány, ktoré rozhodujú o žiadosti o povolenie prepracovania pod colným dohľadom".

22 — Rozsudok z 15. septembra 2005 (C-495/03, Zb. s. I-8151, bod 48), teda uvádza, že vysvetlivky prispievajú „významným spôsobom k výkladu dosahu jednotlivých položiek bez toho, aby boli právne záväzné". V návrhu modernizovaného kódexu vysvetlivky a usmernenia bez toho, aby boli právne záväzné, budú mať za cieľ postupne nahradiť interné správne pokyny členských štátov (pozri LUX, M., a LARRIEU, P.-J., už citované, s. 569).

23 — Tento výbor pre colný kódex bol zriadený článkom 247 a nasl. CKS a je stanovený v siedmom odôvodnení colného kódexu, podľa ktorého „keďže by sa mal v záujme zabezpečenia úzkej a účinnej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou v tejto oblasti zriadiť Výbor pre colný kódex".

24 — Podľa Agrover by cena za tonu bielenej ryže mala byť v skutočnosti 500 eur za tonu. Agrover vysvetlil, že cieľom tohto výrazného zníženia je uľahčiť nákupy prostredníctvom krajín s relatívne slabou ekonomikou.

byť dovezené výrobky s oslobodením od cla na základe preferenčnej dohody, nevznikli by problémy vyplývajúce z mechanizmu aktívneho zošľachťovacieho styku zameraného práve na oslobodenie od dovozného cla.

30. Na prvú otázku treba odpovedať tak, že článok 216 CKS sa uplatňuje v prípade, keď tovar Spoločenstva bol predtým vyvezený v colnom režime aktívneho zošľachťovacieho styku do tretej krajiny, s ktorou nebola uzatvorená dohoda stanovujúca zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie.

B — *O druhej otázke*

31. Druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade kladnej odpovede na prvú otázku môže byť Agrover oslobodená od cla na základe článku 220 ods. 2 písm. b) CKS z dôvodu eventuálnej chyby colných orgánov.

32. Treba pripomenúť, že odpustenie alebo oslobodenie od dovozného alebo vývozného cla môže byť povolené iba za určitých podmienok a v špecificky uvádzaných prípadoch. Ustanovenia upravujúce takéto vrátenie alebo takéto odpustenie musia teda byť vykladané striktne [25].

33. Článok 220 ods. 2 písm. b) CKS sa výslovne vzťahuje na prípad, keď „sa suma cla dlžná podľa zákona nezapísala do účtovných dokladov v dôsledku chyby na strane colných orgánov“, to znamená, že orgány prijmú prvé rozhodnutie o výške cla, následne zmenia názor a považujú sumu cla za zle stanovenú. Vo veci samej colné orgány názor nezmenili; nikdy Agrover nepovedali, že nemá zaplatiť žiadne clo. Výzva na zaplatenie z 26. januára 2004 predstavuje zaujatie prvého stanoviska zo strany colných orgánov. Článok 220 ods. 2 písm. b) CKS sa teda v žiadnom prípade neuplatní [26].

25 — Pozri bod 52 rozsudku z 11. novembra 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, Zb. s. I-7877), ktorý sa týka sporu medzi podnikom obchodujúcim s textilom a Hauptzollamt Bremen vo veci viacerých rozhodnutí o vymeraní cla týkajúcich sa dovozov v colnom režime pasívneho zošľachťovacieho styku a opätovných vývozov tovaru nepochádzajúceho zo Spoločenstva dovezeného na colné územie Spoločenstva.

26 — Súdny dvor v rámci nariadenia Rady (EHS) č. 1697/79 z 24. júla 1979 o dodatočnom vyberaní dovozného alebo vývozného cla, ktoré nebolo požadované od osoby zodpovednej za zaplatenie cla za tovar deklarovaný v colnom vyhlásení na prepustenie do colného režimu s povinnosťou zaplatiť takéto clo [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 197, s. 1), uviedol, že „len chyby pripísateľné aktívnemu správaniu príslušných orgánov, ktoré osoba zodpovedná za zaplatenie cla nemohla rozumne zistiť, dávajú právo na nevybratie cla *a posteriori*“ (rozsudok z 27. júna 1991, Mecanarte, C-348/89, Zb. s. I-3277, bod 23). Vo veci samej k aktívnemu správaniu colných orgánov v okamihu dovozných operácií nedošlo, došlo len k opomenutiu konať.

VI — Návrh

34. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky položené Commissione Tributaria Regionale di Genova takto:

1. Článok 216 CKS sa uplatňuje v prípade, keď tovar Spoločenstva bol predtým vyvezený v colnom režime aktívneho zošľachťovacieho styku do tretej krajiny, s ktorou nebola uzatvorená dohoda stanovujúca zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie.

2. Článok 220 ods. 2 písm. b) CKS sa neuplatní v prípadoch, v ktorých nejde o dodatočné zapísanie cla do účtovnej evidencie.